

EDITURA ENCICLOPEDICĂ

Str. Luigi Cazzavillan nr. 17, sector 1, București, 010784

Tel.: 0371.033.416

e-mail: difuzare@universenciclopedic.ro

office@edituraenciclopedica.ro

www.edituraenciclopedica.ro

Dl. Dr. Radu Florin Nicolescu,
Vicepreședinte

Deutsch-Rumänische Akademie (Mainz),

semnează prefața și comentariile la capitolele

„În loc de postfață” Partea întâi și Partea a doua.

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	9
1. PAGINI DE ISTORIE A EDUCAȚIEI FIZICE	17
1.1. Despre istoria și organizarea educației fizice.....	17
1.2. Palestre și Gimnazii	20
1.3. Educația Fizică în România.....	28
1.4. Contribuțiuni la istoria educației fizice la români.....	37
2. DIN CURSUL DE ISTORIA EDUCAȚIEI FIZICE PREDAT LA IMEF	40
2.1. Gimnastica la eleni.....	40
2.2. Romanii și educația fizică	55
2.3. Pregătirea fizică în Evul Mediu	69
2.4. Renașterea și educația fizică	84
2.5. Epoca modernă	101
2.6. Gimnastica populară în Germania	111
3. ORGANIZAREA EDUCAȚIEI FIZICE ÎN DIFERITE ȚĂRI EUROPENE	125
3.1. Organizarea Educației Fizice în Polonia	125
3.1.1. Excursia cu ONEF-ul la Zakopane	138
3.1.2. Cracovia.....	145
3.1.3. Turismul școlar în Polonia	149
3.2. Tirul în Germania.....	152
3.2.1. Concursul de tir de calibru mic de la Wannsee, în vederea concursului internațional	156
3.2.2. Concursul de tragere cu revolverul.....	165
3.3. Educația Fizică în Danemarca.....	171
3.4. Epoca modernă. Suedia	179
4. EDUCAȚIA FIZICĂ - FACTOR AL EDUCAȚIEI INTELECTUALE ȘI MORALE (Conferință ținută cu ocazia Expoziției Demonstrative a Educației Fizice – 1934)	188
4.1. Educația fizică, factor al educației intelectuale și morale.	188
4.2. Educația morală prin sport.....	203
4.3. Educația fizică în Universitate.....	206

5. EDUCAȚIA FIZICĂ ÎN ARMATĂ	209
5.1. Instrucție prin educație fizică.....	209
5.2. Un început. Școala superioară de război la ONEF	214
5.3. Serbarea sportivo-militară a Regimentul de Gardă Mihai Viteazul pe stadionul ONEF	222
5.4. Serbarea sportivo-militară a Regimentului 6 Mihai-Viteazul	226
5.5. O sărbătoare ostășească interaliată	229
5.6. Concursurile militare	232
5.7. Concursurile Militare Internaționale de Schi ale Micii Înțelegeri și Polonia organizate de ONEF cu concursul trupelor Vânătorilor de Munte	237
5.8. Regulamentul educației fizice în armată	241
6. SPORTURI.....	244
6.1. Importanța presei sportive în propaganda ideei educației fizice.....	244
6.2. SCHIUL	251
6.2.1. Tehnica mișcărilor și modul lor de întrebuințare. Material, întreținere, îmbrăcăminte etc.	251
6.2.2. Tehnica mersului pe schi	256
6.3. Cursurile de schi pentru amatori și amatoare organizate de O.N.E. F la Predeal.....	281
6.4. Cursul de schi de la Fundata pentru copiii sătenilor	285
6.5. RAMAJUL. Descrierea bărcilor și tehnica ramajului	287
6.6. TIRUL SPORTIV și importanța lui pentru educația fizică.....	292
6.6.1. Tirul în cadrul regionalelor ONEF	296
6.6.2. Concursul de tir școlar organizat de ziarul „Frontul Românesc” în colaborare cu ONEF	298
6.7. DESPRE ALPINISM și originile lui.....	306
7. ACTIVITĂȚI ALE ONEF ȘI COLABORAREA CU CERCETAȘII.....	311
7.1. Dări de seamă.	
a. Activitatea ONEF-ului pe anul 1928.....	311
b. Activitatea ONEF-ului pe anul 1929.	318
7.2. Deschiderea cursurilor la ISEF.....	324

7.3. Tabăra de vară a ONEF-ului la Techirghiol	332
Regionala ONEF de la Techirghiol	339
7.4. Regionala de gimnastică, tir și sport a ONEF Câmpulung-Muscel	343
7.5. Examenul de licență în Educația Fizică din Sesiunea iunie 1929	347
7.6. Înaltul Decret, prin care „Asociația Cercetașii României” trece la ONEF.....	355
7.7. Consfătuirea comandanților de cercetași din întreaga țară.....	357
7.8. Asociația Cercetașii României	359
7.9. Cercetașele.....	361
7.10. Jurământul cercetașilor (Duminică 26 mai 1929).....	368
7.11. Curs de Cercetășie la Institutul Național de Educație Fizică (1929).....	371
7.12. Primul congres al profesorilor de educație fizică din România (1934)	379
7.13. Ecouri din presa vremii la aniversarea a zece ani de activitate a ONEF-ului.....	386
8. ASPECTE DE COLABORĂRI LA REVISTA „EDUCAȚIA FIZICĂ”	395
Educația Fizică regională (organizare)*	395
Educația fizică și deformările profesionale (studiu)*	399
Copilul, educația fizică și sportul de Dr. Marcel Collet (traducere)*	404
Știri și informații sportive*	409
Răpciuni–Durău–Ceahlău–Cheile Bicazului (reportaj)*.....	414

ÎN LOC DE POSTFAȚĂ Partea întâi

Un foarte bun ofițer în specialitatea Educație Fizică Colonelul Constantin F. Nicolescu.....	422
---	-----

<i>ÎN LOC DE POSTFAȚĂ Partea a doua</i>	450
---	-----

DE ACELAȘI AUTOR ȘI ÎN COLABORARE	454
---	-----

1. PAGINI DE ISTORIE A EDUCAȚIEI FIZICE

1.1. DESPRE ISTORIA ȘI ORGANIZAREA EDUCAȚIEI FIZICE

Începând publicarea de fragmente din cursul de Istoria Educației Fizice, predat ofițerilor-elevi ai IMEF țin să atrag atențiunea de la început, că noțiunea de educație fizică este un lucru cu totul nou, atât ca expresiune cât și ca realitate practică și s-a ajuns la ea, din vechea gimnastică înțeleasă pe timpuri alături de sporturi.

Din punctul de vedere al frumosului, nomenclatura reprezintă un progres, căci e mai elegant și în același timp mult mai pretențios, de a o prezenta ca educație fizică, decât ca gimnastică.

Această schimbare a numelui, din gimnastică în educație fizică nu s-a făcut nici dintr-odată și nici din necesități de nomenclatură estetică.

Din vechea *gimnastică*, la *educația fizică* de azi, a fost o schimbare nu numai de nume, dar și de fond, în sensul că noua nomenclatură a adoptat pregătirea fizică, diferitelor nevoi.

Educația fizică are la baza sa observațiunea, deci progresul pe cale empirică. Cei vechi observaseră din experiență, că

anumite mișcări au ca o firească consecință *anumite efecte* și atunci opreau pe cele bune, îndepărtând pe cele ce aveau un efect contrar, celor ce urmăreau ei.

Istoria educației fizice, ca orice istorie, este un studiu care deschide nu numai mințile, dar și inimile celor dornici de adevăruri.

Prin ea se realizează un nou chip de a privi generațiunile trecute, starea socială atât a strămoșilor noștri cât și a celor din alte țări, înaintați în studiul educației fizice. Căci educația fizică în toate țările a fost și este în strânsă legătură cu viața socială. Fie ca o cauză, fie ca un efect, educația fizică conviețuiește cu fenomenele sociale și astfel în multe situații istoria educației fizice este istoria fenomenelor sociale privită din diferite puncte de vedere, după concepțiunea și nevoile timpului.

Studiul acestor chestiuni are două efecte, unul imediat, prin care se rup valurile de necunoscut, care acoperă vechiul aspect și altul indirect, prin care se adâncesc problemele de educație fizică și prin care totodată se dezvoltă sentimentul de dragoste și de apostolat pentru ideea educației fizice. Analizând tot ce s-a făcut în trecut, cum s-a făcut, despărțind ce s-a făcut bun de ce s-a făcut rău, și ținând într-un tot armonios pildele învățăturilor străine cu normele izvorâte din necesitățile practice aplicabile poporului nostru, vom aduce un real serviciu educației fizice de la noi.

Regulile pe care le vom găsi aplicabile le vom pune în legătură cu viața socială care le-a dat naștere, comparându-le cu viața socială contemporană, pentru ca în adevăr să putem ajunge la rezultate pozitive.

Vom trage învățăminte și concluzii pentru a distruge exagerările în unele cazuri, mai ales pentru armată, îndepărtând astfel unele asuprairi deplasate, pedepse nelalocul lor, etc.

Ceea ce studiază istoria educației fizice nu este condamnarea instituțiilor trecutului după ideea prezentului, ci judecarea lor după ideile epocii când s-au produs, căutând să le condamnăm

sau să le laudăm după cum ele au fost dăunătoare sau folositoare pentru popor în acea epocă. Principiile de educație fizică aplicate le vom trece prin sita vieții sociale contemporane și le vom așeza deoparte, folosindu-le cu concluziunile sfârșitului de epocă.

Istoria în general a apărut în epoca modernă, când a început și aflarea secretelor trecutului, lărgind tot mai mult cercul cunoștințelor.

Din cauza tardivității în apariție, a provenit în detrimentul istoriei educației fizice, dispariția datelor clare, precise și complete asupra normelor și chipului cum erau aplicate aceste norme de educație fizică, de unde a rezultat dibuiala în loc de mergerea direct la țintă și îndoiala în locul siguranței.

Acesta este motivul de înceată dezvoltare a istoriei educației fizice, ramură a științei generale a educației fizice.

Pe când celelalte ramuri ale educației fizice sunt cultivate în mod stăruitor din cauza aplicațiilor lor zilnice, istoria educației fizice nu este decât o plăcere de cercetător, atât timp cât adevăratul scop, expus mai sus nu va fi pătruns de cât mai mulți.

Dar ce este istoria educației fizice? O putem numi istoria diferitelor transformări succesive de la exerciții naturale la gimnastică și de la gimnastică la educație fizică și aceasta la diferite popoare? Să aibă ca scop înșiruirea de instituțiuni cu procedeele uzitate alături de concepțiile trecute? Nu!

Istoria educației fizice în acest caz nu s-ar mai putea numi o știință a educației fizice, căci o știință nu este numai o culegere de fapte.

Istoria educației fizice, este știința care adună materialul, îl verifică, scoate din el ideile generale, cercetează apoi relațiunile dintre ele și fixează legile invariabile, care au determinat evoluția istoriei educației fizice în timp, de la noțiunea primitivă a popoarelor și până azi.

1.2. PALESTRE ȘI GIMNAZII

În limbajul curent, de multe ori se comite eroarea de a se susține sinonimia între noțiunile de palestre și de gimnazii.

Boigey în lucrarea „Manuel scientifique d'éducation physique” în partea istorică, scrie: „La palestre n'était donc qu'une partie du gymnase.

Dans le langage courant, les deux mots, semble-t-il, étaient synonymes”.

Pentru lămurirea chestiunii de a se ști precis diferența între palestre și gimnazii trebuie date detalii amănunțite asupra educației copilului elen.

Când venea pe lume, un dublu atavism apăsa asupra copilului atenian. Unul aparținând Cetății, la care gândirea și artele erau la fel de onorate, unde elocința și poezia erau deopotrivă iubite, unde întâietatea spiritului era singura în fața căreia se plecau frunțile. Al doilea atavism, aparținând rasei, cultiva cu pasiune forța și adresa corporală. Era crescut copilul în ideea că din cele mai vechi timpuri, marii lui străbuni – homerici, se ocupau cu ardoare de antrenamentul fizic.

La naștere, copilul elen era depus la picioarele tatălui și numai când tatăl prindea copilul între brațele sale și-l ridica deasupra capului, ca semn al recunoașterii, numai atunci era veselie în casă și se agăța deasupra ușii o coroană de măslin, simbol al agriculturii, căreia toți copiii de jos îi erau predestinați. Prin semnul recunoașterii de către tată, transmis și la romani prin ridicarea copilului în sus și rostirea cuvintelor: „*Titius,*

meus filius est”, toate ușile familiei erau deschise noului-născut. Admis, copilul era înscris într-un registru. Acesta este primul contact al copilului cu Cetatea. Din acest moment, copilul și-a deschis starea lui civilă, de acum ochiul Cetății este asupra lui și fără să-și dea seama începe deja să aibă datorii.

Platon, Aristofan, Plutarch și Suetoniu, ne dau amănunte și ne arată cum până la șase ani, copilul este încredințat educației exclusive a mamei, cum este obligată mama să-l conducă în toate după-amiezele frumoase pe vasta terasă a templului lui Theseu sau la poalele zidurilor Acropolei. Cum copiii încercau diferite jocuri, aceleași care în toate timpurile și la toate rasele au acompaniat frageda copilărie, case de nisip și de argilă, umblatul de-a bușilea și pentru că grecii erau neam de marinari, învățau de timpuriu să se joace cu bărcile, să le construiască și să le repare.

Georges Bourdon în „Encyclopédie des Sports” ne arată cum de la vârsta de 6 ani educația copilului era încredințată tatălui și fie el, fie printr-un pedagog, conducea și întorcea copilul de la școală.

Dar ce era școala? Cea mai înaltă datorie a statului elen era de a forma cetățeni pentru serviciul său, considerând educația ca principalul său atribut. În principiu școala era a Cetății și era deschisă tuturor și obligatorie pentru toți.

Până la vârsta de 12 ani, copiii învățau gramatica, literele, care erau elementele științei, și muzica. Între aceste două feluri de învățământ, se împărțea educația în prima vârstă a copilului elen.

De la 12 ani, apare gimnastica, și de la această vârstă în sus, le va absorbi pe celelalte două. De la această vârstă până la 18 ani, gimnastica este învățată în instituții numite palestre.

Legea făcea din aceasta o datorie, era o obligație. Trebuie știut însă, că legea elenă era reprezentarea moravurilor și deci a tradiției. Pentru educația athletică a copiilor lor, grecii dispuneau de palestre și de gimnazii.

Tot Georges Bourdon arată că aceste două instituții cu timpul s-au confundat și că o parte interioară a gimnaziului a primit denumirea de palestră. Până în secolul al V-lea, însă, erau bine distincte aceste două instituții, atât prin funcționarea lor, cât și prin instalațiile și clientela lor.

În esență, palestrele erau instituții particulare, însă cu caracter obligatoriu, conduse de un specialist, numit pedotrib, care le exploata și le dirija.

Prin urmare, o primă distincție este că palestra era o instituție particulară. Gimnaziul a fost din contra, în toate timpurile, la poporul grec, o instituție publică, administrată de stat și condusă de funcționari de stat. Palestra iniția copilul în exercițiile fizice, îl păstra până la vârsta de 18 ani, moment când intra în efebie și când i se deschidea gimnaziul, unde se formau veritabilii atleți.

Prin urmare, o a doua deosebire era că palestra forma inițierea în cultura fizică, era un fel de școală a educației fizice secundare, obligatorie pentru toți copiii până la vârsta ele 18 ani.

Se dădea o atât de mare atențiune acestei prime părți a educației fizice, executată în palestră, încât devenise un loc de întâlnire al oamenilor de știință. Aristofan ne informează că Socrate asista în mod regulat la exercițiile de gimnastică executate în palestre și tot Aristofan dă următoarele informațiuni asupra lor: proprietarul palestre, pedotribul, se îngrijea să aibă o cât mai numeroasă asistență la exercițiile ce executa. Ca să poată place acestei asistențe, localul trebuia să fie cât mai luxos amenajat și programele să fie cât mai variate. Instituția

palestrelor a dat indicația confortului și luxului în trai. Aveau dușuri și băi, căci exercițiile fizice la greci erau inseparabile de igienă. Aveau săli de ulei și de nisip de Egipt, care usca sudoarea. Uleiul și nisipul au fost în toate timpurile, la greci, ingredientele inseparabile exercițiilor corporale.

Despre gimnaziu, tot Aristofan ne lămurește, că era instituție de stat, era mândria cetăților, fiecare cetate căutând în limita resurselor să folosească talentul arhitecților și gustul artiștilor săi, să perfecționeze confortul și să servească drept exemplu de ingeniozitate și măreție.

În marea epocă a istoriei sale, Atena posedă 3 gimnazii cu numele de: Academia, Lyceul și Gynosarciul. Un secol mai târziu, au construit Ptolomeionul, în apropierea templului zeiței Theseia, apoi Diogeneionul, la nordul Acropolei, Hermesul și Hadrianul. Gimnaziile erau instituții somptuoase, abundând în statui, în ornamente, în monumente, în opere de artă cu colonade, promenade umbroase, grădini și boschete frumoase.

Am arătat ce se înțelegea și ce trebuie să înțelegem prin palestre și ce trebuie să înțelegem prin gimnazii.

Am arătat cum palestra era o instituție particulară, pe când gimnaziul era o instituție publică administrată de stat.

În afară de aceste distincțiuni, gimnaziile se mai deosebeau de palestre prin somptuozitatea edificiului, prin abundența statuilor, prin valoarea diferitelor ornamente a monumentelor și operelor de artă, prin sculptura artistică a colonadelor, prin numeroasele alei umbroase, grădini și boschete.

În centrul terenului acestor gimnazii, era o clădire mare, constituind gimnaziul propriu-zis, împărțit pe săli cu denumiri care concretizau activitatea ce se depunea în fiecare din aceste săli. Astfel:

Sferisterionul, era sala unde se antrenau pentru jocurile cu mingea.